

William Shakespeare (1564 – 1616): Romeo a Julie (1594 – 1596)

1. Literární druh a žánr, literárněhistorický kontext, umělecký směr / tvůrčí skupina, údaje o autorovi ve vztahu k dílu;
2. Doba a místo (děje); 3. Zvláštnosti kompozice;
4. Hlavní postavy a jejich charakteristika;
5. Námět, témata, hlavní motivy;
6. Jazykové zvláštnosti;
7. Kulturní souvislosti.

[1.5] Síň v domě Kapuletových

(...) ROMEO: Jestli má ruka nevhodně a směle
znesvěcuje tvou dlaň, tu svatyni,
ať rty jsou poutníci, co uzarděle
svým něžným hříchem ten hřích odčiní.
JULIE: Své ruce křivdíš, a to velice,
vždyť jako svátost vyzýváš mne svou dlani,
poutník se dotkne ruky světice,
dlaň líbá dlaň, než vyřkne zbožné přání.
ROMEO: Světice mají rty – i poutníci.
JULIE: Ty rty jsou, poutníče, jen na modlení.
ROMEO: Světice, vyslyš ústa prosící –
beznaděj ihned ve víru se změni.
JULIE: Vyslechnu mlčky tvoje svaté přání.
ROMEO: Tvé mlčení je pro mne požehnání. *Políbí ji.*

[2,1] Zahrada Kapuletových

JULIE: Můj Bože.
ROMEO: Ona mluví.
Mluv dál, mluv dál, můj zářný anděli.
Jsi stejně krásná jako Boží posel,
co po nebi se vznáší na křídlech,
zatímco dole smrtelníci žasnou
v údivu obracejí oči v sloup
a on se pěkně vozí na oblaku
a zvolna pluje po nebeské pláni.
JULIE: Romeo, Romeo, proč jsi Romeo?
Zavrhni otce, odhod' svoje jméno,
nebo když nechceš, přísahaj mi lásku
a já se zřeknu rodu Kapuletů. (...)
Jen tvoje jméno je můj nepřítel.
Vždyť ty jsi ty, i kdybys nebyl Montek.
Co je to Montek? Ruka, noha, tvář
anebo nějaká jiná část těla?
To přece není Montek! Vyměň jméno!
Co je to jméno? To, čemu se říká „růže“,
pod jiným jménem vonělo by stejně.
A kdyby Romeo měl jiné jméno,
zůstal by pořád stejně dokonalý. (...)

ROMEO: Na křídlech lásky přelezl jsem
zed'.
A každá zed' je na mou lásku krátká.
Co láska může, to hned udělá.
Takže tví příbuzní mne nezastaví.
JULIE: Zabijí tě, když tě tu uvidí!
ROMEO: Tvé oči ublížit mi mohou víc
než dvacet jejich dýk. Hleď na mne mile.
S tou jejich záští si už poradím. (...)
JULIE: Romeo milý můj, máš-li mne rád,
mluv pravdu. Myslíš-li si, žeš mne získal
snadno, hned budu dělat drahoty,
budu se mračit, budu protivná,
ale jen proto, abys mě víc chtěl.
Zbláznila jsem se do tebe, můj milý...
ROMEO: Při luně na nebi ti přísahám,
co stříbrem skrání temné skrání stromů –
JULIE: Při luně nepřísahaj, nestálá je
a na nebi se pořád jenom mění.
Tvá láska nesmí být tak vrtkavá.
ROMEO: Při čem mám přísahat?
JULIE: Nepřísahaj vůbec.
Při sobě samém přísahaj, když musíš.

[2,5]

Vstoupí Julie

JULIE:

V devět jsem chůvě řekla, aby šla;
slíbila, že se v půlhodince vrátí.
Snad neví, kde ho najít. Dobře ví,
jenže se loudá. (...)
Umět se dojmout a mít mladou krev,
létala by jak míč: má slova by
ji hodila až k mému miláčkovi
a jeho slova zpátky ke mně.
Stáří však často belhá víc, než musí,
vleče se, hrbí, nařiká, co zkusí.

Vstoupí Chůva s Petrem

Bože, je tady! Chůvo, drahoušku,
mluv, našla jsi ho? Sluhu pošli pryč. (...)

JULIE:

Zlatíčko, chůvo – bože, proč jsi smutná?
I špatnou zprávu pověz rychle, spust!
A je-li dobrá, jak má dobře zaznít,
když mi ji řekneš s rozmrzelou tváří?

CHŮVA:

Chvilku mě nech, jsem jako zmlácená.
Ou, moje kosti! To zas jednou bylo.

JULIE:

Půjč si mé kosti, ale chci tvou zprávu.
Prosím tě, chůvo, zlatíčko, už mluv.

CHŮVA:

To je mi spěchu. Jsi jak na trní.
Měj přece ohled, sotva chytám dech.

JULIE:

Dech sotva chytáš? Ale máš ho dost,
abys mi řekla: sotva chytám dech!
Zamlouváš déle, než by trvalo
vyslovit zprávu, kterou zamlouváš.
Je dobrá, nebo špatná? Jenom to
mi rychle řekni, na ostatní počkám.
Tak odpověz! Je dobrá, nebo špatná?

CHŮVA: Takováhle volba, kdo by to do
tebe byl řek. Ty si ale umíš vybrat muže, to ti
povím. Tak Romeo to je? No ne. Tvářičku má

sice, jak se patří, takovou jinde nenajdeš, ale
ty nohy! Všechny mužské nohy překonají. A
ty jeho ruce, krok a celá figura – ani se mluvit
o tom nedá. Není to s čím srovnat. zdvořilostí
se zrovna nezadýchá, ale jinak, povídám ti,
hotové jehňátko. Nu, dělej, jak umíš; ale
nechme toho. Už se tu obědvalo?

JULIE:

Ne, ne. To všechno vím už dávno sama.
Jen řekni, co mi vzkázal o svatbě.

CHŮVA:

Mám já to hlavu, zmučí mě, můj bože!
Co nevidět mi praskne, jak mě bolí.
A záda. Tady, tady. Ach, můj hřbet!
Takhle mě honit, ty bys zasloužila.
Budu mít smrt z těch věčných pochůzek.

JULIE:

Je mi tě líto, vážně, ale řekni,
drahoušku, chůvo, řekni, co mi vzkázal!

CHŮVA: Ten tvůj ti vzkazuje jako čestný
muž – a on je zdvořilost sama, vlídný, hezký i
na mou duši poctivý – kde je tvá matka?

JULIE:

Kde je má matka? Doma, kde by byla?
Dáváš ty ale divné odpovědi!
„Vzkazuje jako čestný muž – kde je
tvá matka!“

CHŮVA:

Svatá panno! Však se dočkáš.
To je mi spěchu. Jako když tu hoří.
A takhle se má ulevit mým kostem?
Příště si běhej na pochůzky sama.

JULIE:

S tebou je kříž! Co vzkázal Romeo?

CHŮVA:

Máš dovolení jít dnes ke zpovědi?

JULIE:

To mám.

CHŮVA:

Tak honem spěchej k otci Lorenzovi.
Manžel tam čeká – máš být jeho ženou.
To ti hned zahořely tvářičky!
A ještě zrudnou, až se dovíš víc. (...)